

## **СТАНОВИЩЕ**

**относно процедура за присъждане на образователната и научна степен „доктор по психология”**

**на дисертационен труд на тема:** „Ефектите от реформа „Нов хоризонт” върху професионалното съзнание на детските учители в Израел”

**Професионално направление:** 3.2. „Психология“

**Научна специалност:** „Педагогическа и възрастова психология“

**Докторант:** Михал Сапфир, ВСУ “Черноризец Храбър”, Катедра „Психология”

**Научин ръководители:** проф. д.п.н. Николай Колишев

**Изготвил становището:** доц. д-р Ваня Господинова Христова, съгласно Заповед на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“ № 371/19.06.2023 г.

През последните десетилетия изследванията върху педагогическият труд стават все по-популярни поради това, че учителската професия е професия със специален статус, чиято цел или краен продукт е изграждането на личността, формирането на определени личностни качества, познавателна, емоционална и волева сфери. Учителите са натоварени с нелеката задача да осигурят интелектуалния растеж на децата, както и да подготвят всяко ново поколение да отговори на предизвикателството на бъдещето. В нашето съвремие очакванията за по-добро и качествено образование се изместват все повече към предучилищното образование. Спецификата на работата в детските градини изисква от работещите в тях педагози да притежават високи професионални компетенции посредством, които да са готови да се справят с предизвикателствата и очакванията на обществото.

Да се установи въздействието на образователната реформа „Нов хоризонт” в Р Израел върху някои аспекти на професионалното съзнание на детските учители е въпрос, чийто отговор задава актуалността на настоящият дисертационен труд.

Значимостта на подобна задача се определя не само от оскъдните изследвания на зададената проблематика, но и от непосредствената практическа полза, която нейните резултати биха допринесли в различните сфери от живота не само на израелската общност, но и на обществата като цяло.

## **1. ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ И ПРИНОСИТЕ НА ДОКТОРАНТКАТА**

### **1.1. Основните резултати, които постига в труда си докторанката са следните:**

✓ Установени са аспектите от реформата, които имат положително въздействие върху функционирането на детските градини и професионалната дейност на детските учители. В края на осемте години от нейното прилагане повечето детски учители подкрепят нейното продължаване, което свидетелства за положителното отражение на промените върху професионалното самосъзнание на учителите.

✓ Подчертано е, че изследването описва ситуацията за период от 8 години след прилагане на реформата Нов хоризонт в детските градини.

✓ Доказано е, че детските учители показват високи нива на удовлетвореност от професионалния си статус и организацията на работния ден. Те са удовлетворени и от подкрепа на работното място, професионалното си развитие, отношенията с родителите, чувството за автономност в работата, и от осигуряването на планираните дейности в детската градина.

✓ Регистрирани са положителни възприятия за въздействието на реформата „Нов хоризонт“ върху взаимоотношенията между участниците в предучилищното образование по отношение на качеството на взаимодействието им с децата, работата в екип, отношенията родители-учители.

✓ Обобщените резултати от направения анализ дават основание да се направи изводът, че детските учители възприемат като положителна реформата „Нов хоризонт“, която е подобрила техният професионален статус, професионално развитие, отношенията с родителите и децата, както и чувството им за собствена значимост.

## **1.2. Най-значимите приноси на Михал Сапфир от дисертационния труд са следните:**

✓ От теоретична гледна точка, изследването допринася за по-задълбоченото разбиране на въпроса в каква степен реформата „Нов хоризонт“ е успяла да развие професионалното съзнание на детските учители и да съдейства за утвърждаване на тяхната професионална идентичност в качеството на цел, която е ясно заявена в съдържанието на реформата.

✓ В научно-теоретичен план са уточнени и изследвани аспектите на професионалното съзнание, върху които оказват влияние реформите, извършвани в сферата на предучилищното образование.

✓ В научно-практически план е разработен инструментариум за изследване на педагогическите, социално-психологическите и организационните аспекти на професионалното съзнание на детските учители.

✓ Практико-приложната значимост на дисертацията се изразява в това, че резултатите могат да се използват от практики в областта на психологията, социалните дейности, и други образователни институции.

## **2. КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ КЪМ ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД**

По същностните страни на основните тези и тяхното доказване в дисертацията нямам критични бележки.

## **3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ ПО ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД**

**В заключение въз основа на изложеното по-горе, предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ на Михал Сапфир по „Педагогическа и възрастова психология“ в професионално направление 3.2. „Психология“.**

гр. Варна  
23.06.2023 г.

Изготвил становището:  
(доц. д-р Ваня Христова )